№ 82 აპრილი 21, პარასკევი 1889 აპრილი 21, პარასკევი № 82

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲦᲘᲠᲘᲡ

თოვე	მან.	კ.	თოვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ᲪᲐᲚᲙᲔ ᲜᲝᲛᲔᲠᲘ — ᲔᲠᲗᲘ ᲨᲐᲣᲠᲘ

ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲯᲔᲠᲘᲚᲘ ᲓᲐ ᲙᲔᲠᲫᲝ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘᲗᲐ ᲓᲐᲡᲐᲑᲭᲓᲔᲑᲐᲓ ᲣᲜᲓᲐ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲝᲗ: ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲤᲠᲘᲠᲘᲚᲘᲜᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ, ᲙᲐᲡᲢᲐᲛᲝᲧᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘ, № 5, ᲬᲘᲠᲐ-ᲒᲝᲗᲘᲡᲘᲡ ᲒᲐᲛᲪᲠᲔᲚᲔᲑᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲝᲑᲐᲓᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐᲜᲪᲣᲚᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲗᲐᲕᲐᲓ-ᲐᲖᲜᲣᲠᲘᲡ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲨᲘ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ.

ᲤᲐᲡᲘ ᲓᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘᲡᲐ: ᲩᲕᲣᲚᲔᲑᲠᲘᲕᲘ ᲡᲢᲠᲘᲥᲝᲜᲘ ᲠᲕᲐ ᲙᲐᲞᲘᲐᲜᲘ.

1877—1889 ᲡᲐᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲝ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ 1877—1889

ᲐᲛ ᲜᲝᲛᲔᲠᲨᲘ ᲠᲕᲐ ᲒᲕᲔᲠᲓᲘ

რედაქციისაგან

მოვაგონებთ ჩვენს ხელის-მომწერთ, სოფლის მასწავლებელთ გარდა, — რომ ვისაც მხოლოდ ხუთი მანეთი აქვს წარმოდგენილი გაზეთის ფასად, დანარჩენიც გამოჰგზავნონ პირველ მაისამდე. ვინც ამ დრომდე არ გამოჰგზავნის დანარჩენს ფულს, გაზეთის გზავნა მოესპობა პირველ მაისიდამ.

გამგე კომიტეტი კაკაესიის 1889 წ. გამოფენისა ამით აცხადებს, რომ განზრახვა აქვს ამ ლიის მსურველ გამომფენლებს ადგილები ჰაეილიონებისათვის როგორც თვით საყვავილეში, რომელიც გაშენებულია გამოფენის მთავარ შენობის წინ, ისე გამოფენის მოედნის სხვა ნაწილებშიაც. გამომფენელთა, რომელთაც განზრახვა აქვთ ადგილები დაიჭირონ ჰაეილიონებისათვის, უნდა წარუდგინონ კომიტეტს თავ-თავიანთი განცხადება არა უგვიანეს პირველის იანვისა. ამასთანავე ერთად უნდა წარადგინონ ჰაეილიონების ფასადები და მოხსენებული უნდა იყოს, ვის რამდენი მიწა ეჭირება.

აგრეთვე კომიტეტი იუწყება, რომ გამომფენლებმა ჰაეილიონის ადგილებისათვის უნდა გადაიხადონ ერთი თუმანი თითო ოთხ კუთხს საკენზე, თუ საყვავილეში დაიჭერენ ადგილს, და 2—5 მანეთი, თუ სხვაგან დაიჭერენ ადგილს. (3—2)

ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲘ, 20 Ა�პᲠᲘᲚᲘ

ჩვენს გაზეთში მოხსენებული იყო, რომ ქუთაისის ახალგაზდობას განუზრახავს დაჰბეჭდოს ცალკე წიგნად კრებული, რომელშიც მოთავსებული იქნება სხვა-და-სხვა წერილი შესახებ ჩვენის ცხოვრებისა და ისტორიისა და სხვანი. კრებული უკვე შედგენილია და, მაშასადამე, მალეც დაიბეჭდება. ამ ამბავს თითოეული გონიერი ქართველი, უეჭველია, დიდის სიხარულითა და სიამოვნებით მიეგებება, რადგანაც ჩვენის პროვინციალურის ახალგაზდობის გამოდვიძებასა და გამოფხიზლებას მოასწავებს. როგორი და რა ღირსებისა იქნება თვით კრებული, ამას შემდეგში ვნახავთ. ჯერ-ჯერობით-კი იმით უნდა ვისიამოვნოთ, რომ პროვინციალურმა ახალგაზდობამ მეწერლობას თითონვე მოჰკიდა ხელი და განიზრახა კეთილს საქმეს ემსახუროს. უნდა ვისურვოთ, რომ ეგ სასიკეთო განზრახვა მუდამ განუწყვეტელი გამოდგეს.

სამწუხაროდ, დღემდე ჩვენი პროვინციალური ახალგაზდობა მხოლოდ შემოხვევით და უცაბედად ჭშეკელოდა მწერლობას. აქ ჩვენ იმის თქმა-კი არ გვინდა, ვითომ პროვინციებში მუდამ მშრომელი. „რაღა ჩემი გმირობა იქნება, თუ იქ არ აეალო“, იფიქრა როსტომმა, მაჰგლიჯა ერთი ჭანდარი, მიაყუდა კლდეზედ, მაჰგლიჯა სხვა, აიდა ზეითი და ის იქ მიაყუდა.

როსტომმა თაეის სიგმირითა
მუხა მოჰგლიჯა ძირითა,
ხელი გაუსო, გალოპარა,
გასტყორცნა ჯირითიერითა.

როსტომმა ახლა სხვა ჭანდრები მიაყუდა, ეიღრემდის იმათი წვერი გამოქვაბულს არ ასწედა. როსტომი აეიდა კიბესაეით ჭანდრებზედ, შეიხედა ეზში და დაინახა ერთი უზარმაზარი არაბი. არაბს ეძინა. მუხლების შეაზედ ხანჯალი ერჭო. როდესაც დასთელემდა არაბს, დაჰხრიდა თაეს და შუბლს დაჰკრაედა ხანჯლის წვერს. იმისი სისხლი ჰკონაედა კლდეში. ამ დროს გამაიღეიძებდა ხოლმე არაბი და გაიხედავდა აღმოსაელეთისაკენ. როსტომი ცოტა შეკრთა, მაგრამ უკან დაბრუნება არ შეიძლებოდა, სირცხეილი იყო ეაქკაციასათეის, რას იტყოდა ხალხი. როსტომმა იფიქრა: მაინც ხომ არაფერი გამოეა მაგასთან და ისეე ეეძმობიო, როსტომი მიუახლოედა არაბს და დაუძახა: „ძმაო, მაგრე რათა ჰშერებიო?“

არაბმა აახლი თეალები და უთხრა: ბედი შენი, რომ ძმობა მითხარ, თორემ მე გაყურებინებდი შენს სეირსაო. მოდი დაჯეე ჩემთან, ყველაფერს გიამბობო.

«ეინა ხარო!» ჰკითხა არაბმა,
„როსტომიო“.

«შენა გაქეს დიდი ხმაო?» ჰკითხა არაბმა.

„მაქესო“, მიუგო როსტომმა.

არაბმა დაიწყო: «მე აღმოსაელეთისკენ იმით ეიხედეთ, რომ იქიდგან წითელი არაბი ამოეა, წითელის ზღვიდგან, და ერთის მზესაეთი ქალს ამოიყეანს. მე წინ უნდა დავხედე, რადგანაც ჩემის კლდის წინ გამაატარებს. მე რომ წინ დავუსხედები, ეიოძებთ. და რომელიც დაეჭლეეთ, ქალიც იმას დარჩება. სამი დღე-ღამე უძილო ეარ, რომ არ დამეძინოს და წითელმა არაბმა ის ქალი არ გამაცოლოს. ხანჯალი დაეიყუდე მუხლებს შუა და როდესაც ჩამთელემს, ხანჯალს დაეკრავ შუბლს და გამამეღეიძებაო».

„შენ დაიძინე, მე უყარაულებო, უთხრა როსტომმა: როდესაც წითელი არაბი ქალს ამაჩენს, გაგაღეიძებო“. არაბმა უთხრა: „მენ მე ეერ გამაღეიძებ, რამდენიც უნდა იყვირო, სანამ ფეხის გულში ბანჯალს არ წამცემო“. არაბმა დაიძინა და როსტომმა ყარაულობა დაუწყო.

ზოგადო საქმეზე, მაგრამ მაშინაკი, როდესაც შინაობაში საქმეს აიჩენს პროვინციის ინტელიგენცია, როცა მეჩიდოო დასს შეადგენს კეთილის საქმის სამსახურისათვის, მაშინ მრავალი გზა - დაბნეული ახალგაზდა კვალში ჩადგება და ძალ-ღონის დაგვარად საზოგადო საქმეს ჩაეჭიდება.

რას უნდა ითხოვოს ყურადღება პროვინციის ინტელიგენციამ, თუ მწერლობას ხელი მოჰკიდა? უპირველესად ადგილობრივ ვითარებას, ზნე-ჩვეულებისა, სახალხო სიტუაციერების მესწავლას და სხვათა. ამასთანავე აუცილებლად საჭიროა საყოველთაო გასაგები წიგნაკები და წერილები ჭეეშდოს, რომ ამ სახით მდაბიო მკითხველს მისცეს გონების საზრდო. ეგ საგანი იმდენად დიდი და რთულია, რომ ერთი ან ორი ეურნალ-გაზეთი ვერ გასწვდება, რადგანაც სხვა ბევრი საჭიროება და მოვალეობა აქვს. პროვინციის ინტელიგენციას-კი ამისთვის დროც მოეპოვება და ძალ-ღონეც.

იქნება ვინმემ იფიქროს, რომ პროვინციის ცხოვრება იმდენად უეერეული და მძიმეა, რომ ახალგაზდობას ვერ წაახალისებს და სრულიად გულს ვერ დაადებინებს მწერლობისათვისაო, მაგრამ ეს აზრი ყოვლად უსაფუძვლოა. მართალია, პროვინციის ცხოვრება უფერულია და მძიმეც არის, მაგრამ იმ მხრით-კი არა, ვითომ პროვინციაა მასალას არ იძლეოდეს მწერლობისათვის; პირ-იქით, ამ გვარი მასალა ჩვენს პროვინციებში აუარეელია. რომელი სფერა გიდიდხანს არ მოუნდა ლოდინი როსტომს. მალე განთდა აღმოსაელეთი, აღმოჩნდა წითელი არაბი და ამაჩინა ქალი. როსტომმა ბეერი უყვირა არაბს, მაგრამ ეერ გააღეიძა. ბოლოს ხანჯალი მაგონდა, წასცა არაბს ფეხის გულში და გააღეიძა. როსტომმა უთხრა, მეც გიშველი წითელს არაბთან ომშიო. შეეამა არაბმა უთხრა: „მაშ ჩადი, ძირს რომ მინდორია, იქ ეიომებთ, ამოთხარე იქ ორმო და იმაში ჩაჯეე, თორემ ომის დროს ჩენი ფეხის ქარი მოგიტაცებსო. თუ შემატყობ, რომ წითელი არაბი მიპირობს მორეენას, ამოფრინდი ორმოდგან და დასმეყიელე, წითელს არაბს მუხლი მაეჭრება და დაერეო“. როსტომი ჩაეიდა ძირს და დაიმალა ისე, როგორც არაბმა ასწაელა. მალე მოფრინდა წითელი არაბიც ქალით. გამოეგება შაეი არაბი, ჩახტენენ მინდორაზედ და შეეეწნაენ ბრძოლა. დიდხანს იომეს. იმათი ფეხის ქარი შოლტაეედა ტყეს და ლერწამიანთ აკრაედა მიწის პირს.

ბოლოს წითელმა არაბმა დაძალა. ამ დროს ამოფრინდა როსტომიც და დაჰქუხა არაბს: „დაჰკარ, შაეო არაბო, როსტომი მოგე'შელეებაო!“ როსტომს ცის ქუხილივით ხმა ჰქონდა. წითელს არაბს მუხლი მოეჭრა და შაემა არაბმა დაჰრია და მოჰკლა. ქალი შაეს არაბს დარჩა. როსტომიც არაბთან იყო და ჰმსახურებდა იმათ.

როსტომი დაღონდა. როსტომმა სთქეა: „სახელოვანი ეაკაცი წამოესულეარ სახელის საშოვნელად და მე აქ შაეს არაბს ეემსახურებიო, დახეთ ჩემს ლაჩრობას, სირცხეილს. განა დედაკაცები შინ არ შემძენდნენ, რომ იმისთვინ აქ არ წამოესულიყეი და არაბისაგან არ ამეღო თაეზე სირცხეილიო. მოდი მაგას მოეკლავ, სირცხეილსაც ჩაერეცხ და ქალიც მე დამრჩებაო“. იფიქრა როსტომმა და შაუდგა ასრულებასაც. არაბს ეძინა. როსტომი მიჰწეედა იმის ხმალს, მაგრამ ეერ შეჰძრა, ისე დიდი იყო. ბოლოს ამოიღო თაეის ხმალი, გააზმანა არაბს კისერზედ, მაგრამ ხმალი ნახეერობამდინაც ძლიეს გაჰწედა კისერს. „ამ ხმლით მე არაბს თაეს ეერ მოეკრეიო“, იფიქრა როსტომმა და აი რა მოიგონა: მიუტანა არაბს ფეხები, ერთად გადაეწყო ზედი-ზედ, დაჰკრა ხმალი და დაეჭრა ფეხები, ისკუპა როსტომმა და ამეეფარა კლდეს. წამოვარდა არაბი, მაგრამ ფეხზედ ეეღარ დაეყუდა. მაალო თაეის ფეხს ხელი არაბმა, გაჰტყორცა და გაეტ-

*) თავი ამ ზღაპრისა ვერ ვიპოვნე.

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲠᲝᲡᲢᲝᲛᲘ

(ᲮᲐᲚᲮᲣᲠᲘ ᲖᲦᲐ�პᲐᲠᲘ, ᲒᲐᲒᲠᲜᲘᲚᲘ ᲓᲐ ᲩᲐᲬᲔᲠᲘᲚᲘ Ⲧ. ᲠᲐᲨᲔᲡ ᲛᲘᲔᲠ).

...როსტომს კბილი სტკიოდა*), მიწა მიწად არ ეჩენებოდა და ცა — ცად. მაალებდა ხელს კოჭლს დეეს და ხან აქეთ უყრაედა თაეს და ხან იქით. „ჩემზე რა ბიეობას იჩენ, გმირო როსტომო, მიპოეე ერთი კოჭლი დეეი და ხან რას მიშერები და ხან რასაო“, უთხრა კოჭლმა დეემა: „თუ სახელი გინდა და თაეის გამოჩენა, წადი აიმ დაბურულს ხეეში, იქ შეგხედეს საფერი და ხმალი იქ იხმარეო“. როსტომს შერცხეა, აიღო ლახტი და ხმალი და გასწია იმ ხეეისკენ, საითკენაც კოჭლმა დეემა გაასწაელა. კარგა გზა გაიარა როსტომმა და მიადგა ერთს კლდეს. ისეთი ფაღალი კლდე იყო, რომ თეალი ეერ დასწვდებოდა იმის წეერს. კლდეს ზეეით დრო და დრო სისხლის წეეთი ჩამოდიოდა. როსტომმა აიხედა ზეეით და შენიშნა კლდეში გამოქვაბული. „რაღა ჩემი გმირობა იქნება, თუ იქ არ აეალო“, იფიქრა როსტომმა, მაჰგლიჯა ერთი ჭანდარი, მიაყუდა კლდეზედ, მაჰგლიჯა სხვა, აიდა ზეეით და ის იქ მიაყუდა.

როსტომმა თაეის სიგმირითა
მუხა მოჰგლიჯა ძირითა,
ხელი გაუსო, გალოპარა,
გასტყორცნა ჯირითიერითა.

როსტომმა ახლა სხვა ჭანდრები მიაყუდა, ეიღრემდის იმათი წვერი გამოქვაბულს არ ასწედა. როსტომი აეიდა კიბესაეით ჭანდრებზედ, შეიხედა ეზში და დაინახა ერთი უზარმაზარი არაბი. არაბს ეძინა. მუხლების შეაზედ ხანჯალი ერჭო. როდესაც დასთელემდა არაბს, დაჰხრიდა თაეს და შუბლს დაჰკრაედა ხანჯლის წვერს. იმისი სისხლი ჰკონაედა კლდეში. ამ დროს გამაიღეიძებდა ხოლმე არაბი და გაიხედავდა აღმოსაელეთისაკენ. როსტომი ცოტა შეკრთა, მაგრამ უკან დაბრუნება არ შეიძლებოდა, სირცხეილი იყო ეაკაცისათეის, რას იტყოდა ხალხი. როსტომმა იფიქრა: მაინც ხომ არაფერი გამოეა მაგასთან და ისეე ეეძმობიო, როსტომი მიუახლოედა არაბს და დაუძახა: „ძმაო, მაგრე რათა ჰშერებიო?“

არაბმა აახლი თეალები და უთხრა: ბედი შენი, რომ ძმობა მითხარ, თორემ მე გაყურებინებდი შენს სეირსაო. მოდი დაჯეე ჩემთან, ყველაფერს გიამბობო.

«ეინა ხარო!» ჰკითხა არაბმა,
„როსტომიო“.

«შენა გაქეს დიდი ხმაო?» ჰკითხა არაბმა.

„მაქესო“, მიუგო როსტომმა.

არაბმა დაიწყო: «მე აღმოსაელეთისკენ იმით ეიხედეთ, რომ იქიდგან წითელი არაბი ამოეა, წითელის ზღვიდგან, და ერთის მზესაეთი ქალს ამოიყეანს. მე წინ უნდა დავხედე, რადგანაც ჩემის კლდის წინ გამაატარებს. მე რომ წინ დავუსხედები, ეიოძებთ. და რომელიც დაეჭლეეთ, ქალიც იმას დარჩება. სამი დღე-ღამე უძილო ეარ, რომ არ დამეძინოს და წითელმა არაბმა ის ქალი არ გამაცოლოს. ხანჯალი დაეიყუდე მუხლებს შუა და როდესაც ჩამთელემს, ხანჯალს დაეკრავ შუბლს და გამამეღეიძებაო».

„შენ დაიძინე, მე უყარაულებო, უთხრა როსტომმა: როდესაც წითელი არაბი ქალს ამაჩენს, გაგაღეიძებო“. არაბმა უთხრა: „მენ მე ეერ გამაღეიძებ, რამდენიც უნდა იყვირო, სანამ ფეხის გულში ბანჯალს არ წამცემო“. არაბმა დაიძინა და როსტომმა ყარაულობა დაუწყო.

დიდხანს არ მოუნდა ლოდინი როსტომს. მალე განთდა აღმოსაელეთი, აღმოჩნდა წითელი არაბი და ამაჩინა ქალი. როსტომმა ბეერი უყვირა არაბს, მაგრამ ეერ გააღეიძა. ბოლოს ხანჯალი მაგონდა, წასცა არაბს ფეხის გულში და გააღეიძა. როსტომმა უთხრა, მეც გიშველი წითელს არაბთან ომშიო. შეეამა არაბმა უთხრა: „მაშ ჩადი, ძირს რომ მინდორია, იქ ეიომებთ, ამოთხარე იქ ორმო და იმაში ჩაჯეე, თორემ ომის დროს ჩენი ფეხის ქარი მოგიტაცებსო. თუ შემატყობ, რომ წითელი არაბი მიპირობს მორეენას, ამოფრინდი ორმოდგან და დასმეყიელე, წითელს არაბს მუხლი მაეჭრება და დაერეო“. როსტომი ჩაეიდა ძირს და დაიმალა ისე, როგორც არაბმა ასწაელა. მალე მოფრინდა წითელი არაბიც ქალით. გამოეგება შაეი არაბი, ჩახტენენ მინდორაზედ და შეეეწნაენ ბრძოლა. დიდხანს იომეს. იმათი ფეხის ქარი შოლტაეედა ტყეს და ლერწამიანთ აკრაედა მიწის პირს.

ბოლოს წითელმა არაბმა დაძალა. ამ დროს ამოფრინდა როსტომიც და დაჰქუხა არაბს: „დაჰკარ, შაეო არაბო, როსტომი მოგე'შელეებაო!“ როსტომს ცის ქუხილივით ხმა ჰქონდა. წითელს არაბს მუხლი მოეჭრა და შაემა არაბმა დაჰრია და მოჰკლა. ქალი შაეს არაბს დარჩა. როსტომიც არაბთან იყო და ჰმსახურებდა იმათ.

როსტომი დაღონდა. როსტომმა სთქეა: „სახელოვანი ეაკაცი წამოესულეარ სახელის საშოვნელად და მე აქ შაეს არაბს ეემსახურებიო, დახეთ ჩემს ლაჩრობას, სირცხეილს. განა დედაკაცები შინ არ შემძენდნენ, რომ იმისთვინ აქ არ წამოესულიყეი და არაბისაგან არ ამეღო თაეზე სირცხეილიო. მოდი მაგას მოეკლავ, სირცხეილსაც ჩაერეცხ და ქალიც მე დამრჩებაო“. იფიქრა როსტომმა და შაუდგა ასრულებასაც. არაბს ეძინა. როსტომი მიჰწეედა იმის ხმალს, მაგრამ ეერ შეჰძრა, ისე დიდი იყო. ბოლოს ამოიღო თაეის ხმალი, გააზმანა არაბს კისერზედ, მაგრამ ხმალი ნახეერობამდინაც ძლიეს გაჰწედა კისერს. „ამ ხმლით მე არაბს თაეს ეერ მოეკრეიო“, იფიქრა როსტომმა და აი რა მოიგონა: მიუტანა არაბს ფეხები, ერთად გადაეწყო ზედი-ზედ, დაჰკრა ხმალი და დაეჭრა ფეხები, ისკუპა როსტომმა და ამეეფარა კლდეს. წამოვარდა არაბი, მაგრამ ფეხზედ ეეღარ დაეყუდა. მაალო თაეის ფეხს ხელი არაბმა, გაჰტყორცა და გაეტ-

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

*** მთავარ-მართებელს კაეკასიასს, თავ. ა. მ. ლონდუკოე-კარსაკოეს, მოუხსენებია, რომ ყუბანის ოლქის ქ. ანაპის მცხოვრებთ მათის უდიდებულესობათა და უაეგუსტოეს ძეთა სასწაულებრივ გადარჩენის გამო რკინის გზის მატარეელის დამსხვრეეის დროს, წარსულთა წლის 17 ოქტომბერს, გადაეწყეტიათ თაეიანთი უქეეშეერდომილესი გრაფობანი მიუძღეანენ მისს უდიდებულესობას ხელმწიფე იმპერატორს და აგრეთვე დაუდგენიათ: ა) აეგონ ქ. ანაპაში ეკკლესია წმ. წინასწარმეტყეველის ილია და მოიკე. ანდრია კრიტელის სახელობაზე და ამ ეკკლესიასთან ერთად გამართონ საღეთო ლარიბთა და სნეულთათეის; ბ) განათაეისუფლონ ათი ლარიბი ოჯახი საქალაქო გადასახადისაგან და გ) გამართონ ხელის-მოწერა სამეურნეო სკოლის გასამართაეად ქ. ანაპაში.

ყოველივე ეს სამხედრო მინისტრს

*) ო

ამ ზღაპრისა ვერ ვიპოვნე.

მოუხსენებია მისის უდიდებულესობასათვის და მარტის 29-ს ხელმწიფე იმპერატორს უნებებია და საკუთარის ხელით მოუწერია მოხსენებაზე „გუდაობად გმადლობთ“.

*** დღეს, საღამოს რვა საათზე, ტფილისის ოლქის სასამართლოს დარბაზში დანიშნულია კავკასიის იურიდიულ საზოგადოების კრება. ამ კრებაზე საზოგადოების თავმჯდომარე ბიკოვი წაიკითხავს წერილს, თუ რა პროგრამით უნდა შეიკრიბოს ცნობანი ავაზაკობის თაობაზე ამიერ-კავკასიაში და დ. ზ. ბაქრაძე სასიტორიო მიმოხილვას ოსმალეთში მიღებულის მიწად - მფლობელობის სისტემისას. კრებაზე არა-წევრთაც ნება აქვთ დაესწრნენ.

*** შაბათს, 22 აპრილს, ტფილისის კლუბში, საღამოს 8½ საათზე, დანიშნულია კონცერტი ელ. ტერიანის ქალისა. ტერიანის ქალი ტფილელია და ტფილისის საზოგადოება კარგად იცნობს ამ მომღერალს. ეს ქალი კაი ხანია მოღვაწეობს საზღვარგარეთ სამუსიკო ასპარეზზედ და კარგის მომღერალის ხმაცა აქვს გავარდნილი. ამ ზამთარს ტერიანის ქალი სახელ-განთქმულის იტალიელ ტენორის მაზინის საოპერო დასში იყო და პეტერბურგში მღეროდა.

*** „წერა-კითხვის საზოგადოებას“ უკვე მოსდის ზღაპრები და ლეგენდები საქართველოს სხვა-და-სხვა კუთხიდამ. ამ დღეებშიაც საზოგადოებას ერთი მშვენიერი ზღაპარი მოუტანია ქუთაისიდამ იქაურ სათავად-აზნაურო სკოლის ერთ მასწავლებლისგან. საზოგადოების მმართველობა მადლობას უძღვნის გამომგზავნელთ და აპირობს კიდეც რამდენიმე ზღაპარი და ლეგენდა ერთად დაბეჭდოს ცალკე წიგნად.

*** ამ გაზაფხულს ორი დასი ოქროს-მეძიებელთა გამოემგზავრება იმიერ და ამიერ-კავკასიაში. ერთი დასი წაეა ჩრდილო კავკასიაში და დაათვალიერებს იმ ადგილებს, რომლებიც ერთხელ უკვე დაათვალიერა აწ გარდაცვალებულმა ციმბირის ცნობილმა ოქროს-მეძიებელმა და მწარმოებელმა სიდოროვამ. სამწუხაროდ, სიდოროვს ხელი შეუშალა ავადმყოფობამ. ამისდა მიუხედავად განსვენებულმა ზოგს ადგილას აღმოაჩინა ოქრო. ეხლა ზემოდ მოხსენებულ ერთს დასს განზრახვა აქვს ადგილობრივ შემოწმოს ის ადგილები, სადაც სიდოროვმა ოქროს ნიშნები აღმოაჩინა. მეორე დასს განზრახვა აქვს თურმე შეასრულოს მეტად რთული და მძიმე საქმე. სახელდობრ, ამ დასს უნდა გამოიკვლიოს თითქმის მთელი იმიერ-კავკასია, ბაქოს გუბერნიას გარდა.

*** დღეს, ამ თთვის 20-ს, ტფილისიდგან ქუთაისს დაბრუნდა ქუთაისის გუბერნატორი გენერალ-მაიორი ბ-ნი გროსმანი.

*** კვირას, ამ თთვის 23-ს, ტფილისის საქალაქო ალექსანდრეს ბაღში გამართული იქნება სახალხო სეირნობა ლატარია-ალლეგრით. შემოსავალი ამ სეირნობიდგან დანიშნულია ნაეთლუხის ნაგეყლის სახელობაზედ გამართულ საყმაწვილო თავ-შესაფარის სასარგებლოდ. სეირნობა დაიწყება შუადღისს და საღამოს რვა საათზე აინთება ჩირაღდანი. ამ დროს ბაღში დაუკრავს ორი დასტა სამხედრო მუსიკა და იმღერებს ერთი დასტა სამხედრო მომღერალთა.

*** 19-ს ამ თთვისას ვასილის ბაღში დიდი უწესოება და აყალმაყალი მოხდა. ამ ბაღში ბუფეტი აქვს ეიღაც კირხნერს და სათეატრო დარბაზში ბალობს ვენგრიელ მომღერალ ქალთა ხორო. ხსენებულს დღეს ამ დარბაზში, სხვათა შორის, შეეფალა ოთხი მთვრალი კაცი, რომლებმაც დანაკლისი აქ შეიესეს და მომღერალთა ქალების გამო ამ ეაკბატონებმა ლანძღვა-გინება დაუწყეს სხვა სტუმრებს. ლანძღვა-გინება ჩხუბით დასრულდა. ჩხუბის დროს ერთმა ამ ოთხთაგანმა ხმალი იშიშვლა და რაც ხელში მოხვდა, დასკრა და დაამტვრია. ამასობაში დაიკრა ერთი სტუმართაგანი. ბოლოს, როგორც იყო, ბუფეტის მოსამსახურეებმა გარეთ გაიყვანეს ის ოთხი მთვრალი ამხანაგი.

*** ქუთაისის მომრიგებელ-მოსამართლის თანაშემწე ტიტულიანი სოლეტნიკი მეხმანდარიანი გადაუყვანიათ დერბენტის სამოსამართლო განყოფილებაში იმავ თანამდებობაზე. მეხმანდარიანს ჩავბარება დეშლაგირის სამოსამართლო განყოფილება.

*** აპრილის ექვსეულს დაბეჭდილს სამეურნეო საზოგადოების ჟურნალში მოკლეულია ბ-ნ არდასენოვის წერილი შესახებ ხეხილებისათვის მავნე მწერებისა. ამ წერილში აეტორი ერცლად განიხილავს ამ ვგარ მწერების ცხოვრებასა და მდგომარეობას. ზოგი მათგანი მრავლობით ჰბუდობს ხოლმე ხეხილების ფოთლებზე და ჰხრავს ფოთლებსადაგრეთვენაყოფსაც, ზოგი ხის ქერქზე, ფესვებზე და სხ. ეს წერილი და ხშირად უხილავი მტერი ისე ულმობელი და გაუმაძღარია, რომ რომელ ხესაც შეეჭიდება, მთლად გაჰკორტნის, ან ფესვებს გამოუტრავს და გაანამაბს. არდასენოვს მოჰყავს თავის სიტყვების დასამტკიცებელი საბუთებიც. მაგ., მუშტაიდისა და სამეურნეო სკოლის ბაღებში მაგნე მწერი ეჩვალი გაჩენილა, რის გამოც შარშან ხეხილი დიდად დაზარალებულა. მაგ., 1886—1888 წ. სრულიად გამმარა 50 ხეხილი.

ამ მწერების გაწყვეტა ფრიად ძნელია. მებაღემ უნდა დაჰხილოს ხეები, გაუსინჯოს ფოთლები, ძირები, ქერქი და სხ. და საცა შეაჭმევს, ხელი უნდა მოუსვას, მოსწმინდოს, წინადვე დამზადებულს ჭურეელში ჩაყაროს და მერე მდეყარე გადაასხას. მწერები უფრო გუნდ-გუნდად სცხოვრებენ და ბუდეს ზემოდგან ქსელს გადაფარებენ ხოლმე. ეს გარემოება რამდენადმე აადვილებს მათ გაწყვეტას და შაპაუნი წვიმაც იმათ საგრძნობლად ჰნერს და ჰლუპავს.

*** მკითხველებს ეხსომებათ, რომ ამ რამდენიმე თთვის წინად თეოფილა ბარისოვისამ განიზრახა თავისის ქმრის მოკვლა, რომელიც ამიერ-კავკასიის რკინის გზის სამმართველოში ჰმსახურებს. ეხლა ჩვენ შეეტყვეთ, რომ ამ საქმის გამოძიებაც დაუსრულებიათ და ბრალდებითი ოქმი შეუდგენიათ. ამ ჟამად საქმე ოლქის სასამართლოსათვის გადაუციათ. ამ დღეებში თეოფილა ბარისოვისა არზა მიურთმეეია სასამართლოსათვის და უთხოვნია, რომ თავდებობით განთავისუფლონ. თავდებობა უკისრნია გენერალ-ლეიტენანტს ქიშმიშოვს.

*** ამ თთვის 18-ს, სამშაბათს, ტფილისიდგან შულაევრს წავიდა ტფილისის ოლქის სასამართლოს სისხლის სამართლის დროებითი განყოფილება. თავმჯდომარედ ამ განყოფილებისა იქნება წევრი სასამართლოსი ბ-ნი ჟუკოვსკი.

*** ახლად გარდაცვალებულის გორის ბლაღოჩინის მიდღლის ნასყიდ-შვილის მაგიერ დაუნშნავთ მღ. კანდელაკი.

*** ქ. სოხუმი. 12 ამ თთვისას აქაურ ახალგაზდობის მეთაურობით გამართულ იქმნა ქართული წარმოდგენა. ითამაშეს ფრანგულიდგან გადმოკეთებული 1 მოქმედებიანი ეოდეეილი „მშიერები“. მშვენიერი იყო ბ-ნი ფრ—ნი მშიერ დანტენის როლში. ბ-ნი ფრ—ნს არა ერთხელ მიუღია მონაწილეობა სხვაგან წარმოდგენებში და აქაც, როგორც ბაღელოენებულმა მოთამაშემ, თავისი როლი სინდისიერად შეასრულა. ჭოკოლობდა როლის ცოდნაში ბ-ნი აფ—ძე, მაგრამ, თუ სახეში მივიღებთ, რომ იგი სცენაზე პირველად გამოდის, იმდენს ვერ მოეცხოვთ. იმედია, მერმისისათვის უფრო გაიწაფვის და გვასიამოვნებს. წარმოდგენის მეთაურთ ძალიან დიდი შეცდომა მოუვიდათ, რომ სათამაშოდ ისეთი უშინაარსო პიესა აირჩიეს, მაგრამ იმედია კელავ მაინც თავის შეცდომას გაისწორებენ.

ქართული საზოგადოებაც გვარიანად დაესწრო. უფრო ბევრი დაესწრობოდა, თუ რომ ფასის სიდიდესა და უადგილობას უკანვე არ დაებრუნებინა. წარმოდგენით ყველა კმაყოფილი დარჩა. ხშირად მოჰკრავდით ხელოვნ ყურს ასეთს სიტყვებს: „აწი როცა ქართულად წარმოადგენენ, უსათუოდ მოვალთო.“.

ამ მოკლეს ხანში კიდევ აპირებენ წარმოდგენას. უნდა ითამაშონ ბ-ნ ილ. ჭავჭავაძის „დედა და შვილი“.

*** დ. ოჩემჩარა: ამ თთვის 17-ს დილით წაბრძანდა ოჩემჩირიდგან ქ. სოხუმში სოხუმის ოლქის უფროსი ბ-ნი კუცევალოვი, რომელიც აქ ჩამოვიდა თერთმეტს ამ თთვისას. აქ მყოფობის დროს ბ-ნ ოლქის უფროსმა დაათვალიერა ყველა ქუჩები დაბისა. საზოგადოდ დაბა მოიწონა, ხოლო ყურადღება ათხოვა იმას, რომ ჩვენის დაბის გაუმჯობესებასა და წარმატებაზე არაფის უზრუნია. ოლქის უფროსმა ნახა, რომ ჩვენს დაბას შუაში თავიდგან ბოლომდე უდევს ერთობ ჭაობიანი დამპალი წყლიანი ადგილი, სიგანით 15—20 ნაბიჯი. ოლქის უფროსმა აგრეთვე ყურადღება ათხოვა სასიმინდე მაღაზიებს, რიცხვით ორმოცამდეს, რომელნიც ზღვის პირად არიან გაშენებულნი და დაბის სასუფთაოის საქმეს ძლიერ აბრკოლებენ, რადგანაც მაღაზიაში სიმინდი ნიადგება და სიმინდის გადამზიდგადმომზიდავი მუშა ხალხი მუდამ აქა ჰტრიალებს. ოლქის უფროსმა წინადადება მისცა საზოგადოებას: მაღაზიები სხვა უფრო მოთავსებულ ადგილას გადაიტანეთ, დაბის შუა დიდი თხრილი გაიყვანეთ და ამით დამპალს წყალს გასავალი ადგილი მიეცითო. ამ უკანასკნელს საქმისთვის ოლქის უფროსმა აღუთქვა საზოგადოებას ინჟენერის გამოგზავნა. ინჟენერმა უნდა გამოიკვლიოს, თუ საათკენ უნდა მიეცეს წყალს წასავალი და ან რამდენი ხარჯი დასჭირდება ამ საქმეს.

უცხოეთი

საფრანგეთი. საფრანგეთის გარეშე საქმეთა მინისტრს სპიულერს შემდეგი ცირკულიარი გაუგზავნია საფრანგეთის წარმომადგენელთათვის საზღვარ-გარეთ:

ნინა ხეები. შეუეკარდა როსტომი არაბს და აკაფა ხმლით. როსტომს უნდოდა ქალის წაყვანა, მაგრამ გაუკვირდა ქალი და გაექცა. ერთხელ-კი დაუძახა ქალმა: «შენ ცოლად როგორ დაგიჯდები, შვილი არაბის ღალატით მამკლავესაო. შენ რომ ისე მოგეკლა შვილ არაბი, როგორც იმან წითელი მოკლა, ცოლად მაშინ გამოგყვებოდიო“.

— ნახეკარი მაშინაც იყავ ჩემიო, დაუძახა როსტომმა და გამოუდგა ქალს კვალზედ. ქალი გაფრინდა მთის ნიადაგით და გაიჯრა ტრიალს მინდორზედ. როსტომი შერცხვა. დაღონდა გმირი: ქალი გაექცა. როსტომმა არ იცოდა, რა ექნა. ისარი ესროლა ქალისთვის და მოეკლა, სირცხვილი იყო: ქალზედ მახეილს როგორ იხმარებდა ეაკაკი. არ მოჰკლავდა-და, იტყოდნენ: ქალმა აჯობაო. მინდორს როსტომისაკე მთა ჰქონდა და ეს მთა ხელის გულივით დაჰხედავდა იმ ტრიალს მინდორს. აირბინა როსტომმა მთაზედ და დაჰქუხა იქიდგან ქალს. ქალს გული წაუვიდა და მიესვენა დაბლა. მალე მიიჯრა როსტომიც ქალთან....

ადგა როსტომი და უთხრა ქალს: „ეიცი, შვილი გაგიჩნდება და თუ ქალია, შენთან იყოს; თუ ვაჟია, ეს ნიშანი დააკერე მხარზედ და ისე იაროსო. მისცა ნიშანი და გაერიდა დედაკაცს“. ამის შემდეგ შესძულდა როსტომს ქალები და დედაკაცები. როსტომს სძულდა აგრეთვე შავი მატყელი. როსტომისთვინ ქალი და სიკვდილი ერთი იყო.

როსტომმ სთქვა: ჭკვა დიაცისა
არც მამშონ, არც მეკვთება,
ვაჟკაცს დიაცის მიმყოლსა
სამარემც დაეკვეთება.

როსტომმ სთქვა: იმ მთას, ამ მთასა
ხელს მოვკრავ, ერთად თავს ვუზამ;
თორმეტს ლიტრასა რკინასა
კბილს მაუჭერებ, ყლაპს ვუზამ;
ალაზანსა და იორსა
დავაყენებ და ყლაპს ვუზამ;
თავ-აღებულსა დიაცსა
გაუშვებ, ეეღარას ვუზამ.

როსტომის სიტყვა ასრულდა. ხუროამანს გაუწნდა ვაჟი, რომელსაც ზურაბი მაჰქვიენა. ზურაბი ექვსის თთვისა ისეთი ღონიერი იყო, რომ ბავშვებთან თამაშობის დროს მაუჭერდა კოჭებს ხელს და დაჰფშვნიდა. ერთხელ ბავშვებმა გაუჯავრეს ზურაბი. ზურაბმა ატირა ერთი ბალღი. სწორეგმა უთხრეს: „თუ ღონიერი ხარ, მამა რომ დაგეკარგა, ის მოძებნე, ჩვენთან რა ბიჭობას იჩენო“. ზურაბს ეს ეწყინა, წაიღდა და დედას გადაეკიდა, უნდა მითხრა, ვინ იყო მამაჩემი. დედამ ყველაფერი უამბო. მაშინ ზურაბმა აიღო საომარი, ჩაიცვა ჯაჭვი და გასწია მამის საძებნელად. დედამ იფიქრა: „მოდი გამოვცდი ჩემს შვილს, შეუძლიან გაძღოლა. მტერი რომ დაჰხვდეს, თუ ვერაო“. ჩაიცვა ეაკაკუნარად, შეიკეცა თმა ქუდში, აიღო ბაჯარი, შეჯდა ცხენზედ და გადმოუტა ზურაბს. «ბაჭარე იარაღები და დამნებდიო!», დაუყვირა ხუროამანმა ზურაბს და მიაგდო ზედ ცხენი. მოტრიალდა ზურაბი, უტაკა შუბი ცხენს და აიტაცა ჰაერში. ხუროამანს ქუდი მაჰკარდა და თმა გადმოეშალა მხრებზედ. ზურაბმა იცნო დედა. ხუროამანი დადაეხვია ზურაბს და დაუწყო კოცნა.

ზურაბმა სთქვა:

შავი ტყიდამ გამოვიდა
ეაკაკაცი გულოვანი;
ცხენსა იჯდა ნიავ-ქარსა,
აქროლებდა როგორც ზღვანი;
ცხენსა შუბი დაუტაკე,
ავიტაცე, როგორც ქარი,
წყაზარეთი შეეკეცნა
საყვარელი გიშლის თმანი;
იმის მეტი ვეღარა სთქვა:
„მე ვარ შენი ხუროამანი!“

დედამ დალოცა ზურაბი და გაისტუმრა როსტომის საძებნელად.

ბევრის სიარულის შემდეგ ზურაბი მივიდა ერთს ქალაქში. ქალაქის კარზედ შეჰხვდა ერთი ბერიკაცი, რომელმაც მაშინვე იცნო როსტომის ნიშანი ზურაბის მხარზედ. ბერიკაცმა იფიქრა: „როსტომმა ჯერ ისეც გაგვიოხრა და ახლა შვილი რომ მოუყვა, ხომ აგვყრის ამ ქალაქიდგანაო. მოდი ერთმანეთს დავახოცინებ და მაშინ ჩვენც დავისვენებთო“. ბერიკაცმა უთხრა: „ქალი ხომ არა ხარ, რომ მხარზედ დაგიკერებია რაღაცაო. დაგცინებენ, აიხსენ, შენახე ისე, რომ არა სჩანდესო“. ზურაბმა დაუჯერა ცბიერს ბერიკაცს და როსტომის ნიშანი იღლიის ძირში შეინახა. ბერიკაცმა ქალაქელებს შეატყობინა, რომ როსტომის შვილი არის აქ, როსტომმე რომ იცნოს შვილი, სულ აგვიკლებს, და მოდით როგორმე ერთმანეთი დავახოცინოთო. წავიდნენ და უთხრეს როსტომს, რომ ქალაქში ერთი გმირი მოსულა და იმას უნდა ეჭიდოთო. როსტომმა უთხრა: „მაშ კარგი, მე წავალ, ჯერ დაუზვერავ, რა ვაჟკაცია, და მერე დავეჭიდებიო“. როსტომი მივიდა და ჩაიხედა სარკმლით სახლში, სადაც ზურაბი იყო. ზურაბმა დაინახა და დაუძახა:

რას იჯვრიტები ბანითა,
რად არ მოსდიხარ კარითა?

როსტომი დაბრუნდა და უთხრა ქალაქელებს, ხვალ შეეებმი ზურაბსაო. ზურაბი მაჰსელიყო თვალში და ასე უთხრა ხალხს:

ზურაბ იჯდა, კოშკსა ჰვენდა,
ირგვლივ ეელო გალავანი;
მარჯვენე ედო აბგარაზი,
მარცხნივ იყო ფალავანი.

მეორე დღეს ზურაბს მიუვიდნენ და უთხრეს: ჩვენს გმირს უნდა ეჭიდოვო. ზურაბი დამთანხმდა: კარგი ირანელნო, ფალავანობას ნუ იკვეხითო.

— ადე, ზურაბ, მიაკმაზე,
ტანთ ჩაიცვი სამარი!
წამოდექით, ირანელნო,
ვინ ხართ უფრო ფალავანი!
— ნუ იკვეხთ ფალავნობას,
თუ არა გაქვთ ბეჭი პტყელი;
თუ არ იცით, მე გასწავლით,
თუ-კი მოგაველვეთ ხელი.

როსტომი და ზურაბი იჭიდნენ.

„მოწუალეო ხელმწიფეო, 23 აპრილს რუსპუბლიკის პრეზიდენტი და სახელმწიფოს დიდებულნი ვერსალს წაბრძანდებიან და მიიღებენ მონაწილეობას დიდის საერო კრების ასის წლის დღეობაში. არაფერი არ უნდა დავიგიწყოთ, თუ რამ მომხდარა შესანიშნავი ჩვენს დიდებულს წარსულს ცხოვრებაში, და აბატომ განსაკუთრებულის ყურადღებით უნდა მოეკიდეთ ისეთის კრების მოგონებას, რომლის შემდეგ დაიწყო სულ ახალი და ბრწყინვალე ხანა. 23 აპრილს 1789 წელს ჩვენნი წინაპარნი შეიკრიბნენ და გამოაცხადეს, რომ უზენაესი ხელმწიფეს ქვეყნისა ერს ეკუთვნისო, გამოაცხადეს ის დედა-აზრი, რომელმაც ქვეყნის ბედის გამგეობა თვით ქვეყანასვე დაუბრუნა. ახლა, რაც მას შემდეგ მთელი საუკუნე გაგიდა, საუკუნე სავსე ბრძოლითა და გაჭირვებით, საუკუნე, რომელსაც ახსოვს დიდებაცა და მუხანათებაც ერთმანეთში არეული, ახლა შეგვიძლიან მიკიმედოთ უკან, ეიგავრაუდოთ, რა გზა გამოვიარეთ, და 1789 წელს ღალდებული გამოცხადებულს დედა-აზრს მიკუწრეთ, თუ რამ სიკეთე შეუტანია კაცობრობისს, თუ რამ თავისუფლება, სახელი და კეთილდღეობა მოუხვეჭია. მართალია, სისხლი ბევრი დაიქცა ამ ასის წლის განმავლობაში, მუხანათება ბევრი ნახა ქვეყანამ, სიძნელე დიდი იყო, მაგრამ რას იზამთ, ასე სჩვევია დიდს მსოფლიო სიქმეს. ამიტომ სასურველია, რომ 23 აპრილს ყველა ფრანგნი, რომელნიც-კი საზღვარ-გარეთ სცხოვრობენ, შეუერთდნენ გულით რესპუბლიკის პირველ თანამდებობის კაცს. გთხოვთ მოიწვიოთ ამ დღეს ყველა ის ფრანგნი, შეკრიბოთ ერთად და მათი თვალი და ფიქრი მოაქციოთ სამშობლო ქვეყნისა�, რომელიც ამ უამად სრულად და სავსებით ეკუთვნის თავისს თავს რესპუბლიკის მფარველობით, ეს შეიკრიბენით და, გულითა და გრძნობით რესპუბლიკასთან გაერთიანენი, იდღესასწაულეთ სხვენა ამ ასის წლის წინად მომხდარ დიდებულისა და სახელოვანის საქმეისა. დაგშიეი და სხ.

სპეიულერი“

ბულანქე ეხლა ლონდონში ბრძანდება. „Times“-სი სწერს, რომ ეს ობობა-კაცი პოლიტიკაში აქ ჩამოგეისახლდაო და აქედამ დაიწყებს თავისის ქსელების გაბმასა და მანქანებით მოქმედებასაო. კარგი იქნებოდა, რომ შეგვეძლოს რითიმე ამისთანა კაცის მოშორება თავიდამ, მაგრამ სამწუხაროდ ჩვენს თავისუფალს ქვეყანაში არაევითარი კანონი არ არსებობს მაგათთანა კაცის წინააღმდეგო. ბრიუსელიდამ გენერალი თავისის წებით გაემგზავრა ინგლისშინ. ასე ამბობს თავად და ასეევე ამბობენ მისი მომხრე გაზეთები, თორემ თქვენს

ზურაბმა დაჰძლია როსტომს. როსტომი შერცხენილი დაბრუნდა უკან. ხალხს უთხრა: ნუ გეშინიანთ, ჯერ მაგის გულზედ ვარდი არ აყვავებულა (ე. ი. ჯერ ქალი არ უნახავს), ჯერ ჭკვა არ დამთავრებიაო. იმ ღამეს როსტომმა ლესა დანა, იმდენი ლესა, რომ ცეცხლის ფხა აასხა, დანა ბეწვს აიღებდა ფხით. მეორე დღეს როსტომმა შეუთვალა ზურაბს: „გუშინ გუნებაზედ არ ვიყავ და დღეს ვიჯიდნეთო“. კარგიო, შემოუთვალა ზურაბმა: არც ზურაბს დაჰკლებია ღონე გუშინდელს აქეთაო. ზურაბმა ისევ წააქცია როსტომი. როსტომმა ამოიღო დანა და ძირშით წასცა ზურაბს. ზურაბი გადაიქცა და უთხრა როსტომს:

შენ, ბერიკაცო, რად მომკალ,
ხმალი რად დამეც ეადამდე;
შენ მამაჩემსა როსტომსა
სალ წაუჩეალ, სადამდე?!
ზღვას გახეალ, იქ გამოგყეება,
ქვეყანელს ვერ დაემალები.
გერჩიენა ცას წაჰსულიყავ,
ეარსკვლავთად ჭეუა აგეღო,
ხმელეთი საქერეტლად გქონდეს,
მიწა სურეილად წაგეღო;

ლოცვას მაინანიეზდი,
თავი ძირს აღარ დაგეღო!
ის თქვენმა მტერმა იხადოს, რაც როსტომმა იხადა თავის სახელის გაგონებითი, მაგრამ მაინც ჰკითხა:
— შე ბოზის დიაცის შვილო, ნიშანი სად გაკერია?
ზურაბმა უთხრა:
— მხარს მეკრა, ზრახვით შევიხსენ, აი, არწიეის კვერია *).
აიწია ზურაბმა მხარი და აჩვენა როსტომს თავის ნიშანი.
ასწია გმირისა მკლავსა,
ელვანი იყვნენ ცისანი,
აიღო და შამიკრა
დიდი ნატეხი ქვისანი:
—ვიმე, შვილო ზურაბო,
შენ მოგეც დანა სრეული,
რისთვინ გაგზარდა დედამ,
სული ჩაგიდგა წყეული.
მე მოგკალ, შვილო ზურაბო,
დაერჩი უშტოო ხე ვითა,
ვაიმე, შვილო ზურაბო,
მოკლულო მამის ხელითა!
ზურაბმა უთხრა:
— შენ მამაჩემი არა ხარ,

*) ესე იგი როსტომის ნიშანია.

მტერს იმისთანა ნებაზედ სიარული, როგორს თავის ნებაზედაც ბულანქე ეხლა დადის. ერთი-ორის კვირის შემდეგ იქიდამაც იძულებული იქნება გადავიდეს სადმე, როგორც ბელგიიდამ გადავიდეს ინგლისში. იძულებული იქნება გადავიდეს, რასაკვირველია, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეინიციობაა პოლიტიკანობას თავი არ დაანებებ. გლადსტონის გაზეთი „Daily News“-ი მასხარად იგდებს გენერალს. ჯერ მადლობით იხსენიებს, რომ აი საფრანგეთის აქტიორობის დასი წავიდა და ახლა გენერალი ბულანქე გვესტუმრაო, იმათ მაგიერ ეს გაგვართობსო. მერე გაზეთი აღარა ჰხუმრობს და ასე ათავებს თავისს წერილს: იცოდეს გენერალმა, რომ ჩვენი სტუმართ-მოყვარეობა მხოლოდ იმ დრომდე გასტანს, ვიდრე მის ბოროტად მოხმარებას არ განიზრახავს და საფრანგეთის მთავრობის წინააღმდეგ შეთქმულობის დაარსებას არ დაუპირებსო. საფრანგეთის გაზეთის „Temps“-ის ლონდონელი კორრესპონდენტი-კი სწერს ამ გაზეთს, რომ ერთ-ორს თთეეს ილაპარაკენენ აქ და მერე მიავიწყდებათ ჩვენი მამაცი გენერალიო. ისე მიფუჩეჩდება ლონდონის ცხოვრებაში, რომ თუ ეხლა ტომაროში არ ეტევა, მაშინ ჩვარშიაც კარგად დაეტიოსო. „Times“-ი-კი შიშობს სალონების სათაყვანებელი არ გახდეს აქაც ეგ გენერალი თავის შავის რაშითაო. საფრანგეთის რადიკალებსა და ოპორტუნისტებს გულითა და სულით უხარიანთ, რომ მოვიშორეთ თავიდამ აბეზარი კაცეო, ამ ორ-სამს თთეეში ყველა მსოფლიო გამოფენას გამოეკიდება, იმაზე იქნება სჯა და ლაპარაკი და ბულანქე-კი სულ მიავიწყდებათო. ისე რომ არჩევნების დრო რომ მოვა, ბულანქე აღარავის ეხსომება, მისი მომხრენი გაფანტულნი იქმნებიან, ვერაფრით ვერ მოიყრიან თავს და ბულანქეთას სულს ეეღარ ჩაუდგამენო.

— „Autorite“-ს რედაქტორი პოლ დე-კასანიაკი-კი სულ სხვა იმედებით არის აღსავსე იმის აზრით, საქმე გადაწყვეტილია და მორჩენილი; რომ შემოდგომის არჩევნებზე ბულანქეობა გაიმარჯვებს, ამას ლარი და ხაში არ უნდაო. ბონაპარტელები, ორლეანელები და ბულანქეს მომხრე რესპუბლიკელები ერთად ვართ შეერთებულნი და ჩვენი გამარჯვება უეჭველია და ყოველსაე ეჭვს გარეშეო. მართალია, არც ბონაპარტელებს და არც ორლეანელებს არ მოსწონთ, რომ ბულანქე თავის სიტყვებში ხშირად განგგებ აუმაღლებს ხოლმე ხმას, როცა რესპუბლიკაზე ლაპარაკობს და ამტკიცებს ხოლმე გულ-წრფელი და გულ-მხურვალე რესპუბლიკელები ვართო, მაგრამ ამან არ უნდა შეგვაშფოთოს. ჩვენ მაინც იმისთან ერთად უნდა ვიყვნეთ. ბულანქე რომ გაიმარჯვებს, მაინც—სულ ერთია—მაშინ მონარქიას ვერ დავაარსებთ, ამიტომ-რომ ორლეანელები არ იზამენ და არც თვით ბულანქელები იყაბულებენ ვერც სამეფოს დაეაარსებთ და ორლეანელს პრინცს მეფედ ვერ დავსვამთ იმაე მიზეზით. მაშასადამე, დროებით ისევ რესპუბლიკას უნდა დეეჯერდეთ. მაგრამ რაღა რესპუბლიკა იქნება ის რესპუბლიკა, საიდამაც უკვე შეუბრალებლად გაედევნით რესპუბლიკელებს, როცა-კი ქვეყნის მართვა ჩვენ ჩაგვიგარდება ხელშია. მაშინ იქნება კარგი, როცა კარნო, ფერრი და ფლოკე იქ იქმნებიან გამეფენილნი, საცა ახლა ბულანქე და ჰერეოგი ორლეანელია. მერე? მერე ნელ-ნელა რესპუბლიკასაც მოვიშორებთ თავიდამ. მოვიშორებთ აი როგორ: ესთქვათ გავიმარჯვეთ არჩევნებზე და შესდგა დღევანდელის თავერობის წინაადმდეგი უმრავლესობა. ერთის წლის განმავლობაში ეს უმრავლესობა ვერას დააკლებს ვერც პრეზიდენტს, ვერც სენატს და ვერც სამინისტროს, ამიტომ-რომ ერთს სამინისტროს დაეამხობთ, მეორეს დააყენებენ, მერე მესამეს და ასე, ამ რიგად. მაგრამ როცა ბიუჯეტს წარმოგვიდგენენ და ამ ბიუჯეტს არ შეეფუნარებთ, პრეზიდენტი იძულებული იქნება დაითხოვოს პალატა. ახალს არჩევნებზე, რასაკვირველია, წინანდებურივე პალატა იქნება არჩეული და პრეზიდენტი, ასე დამარცხებული, იძულებული გასდება თავი დაგვიკრას და წავიდეს. მაშინ დადგება დრო ერისად მი მიმართვისა და მერე... მერე ხომ ჩვენი კოკი ალრეს დაჯდებაო. მაშინ ღმერთმა ნუ ჰქნას, რომ მე ერთ-ერთ იმ ცხრათა კომისიის წევრად გადავიქცეო (ვითომ იმ კომისიის წევრად, რომელიც დღეს ბულანქეს საქმეს იძიებს). აი ჩემის წერილის დასკვნაც: სულ ბევრი-ბევრი, წელიწად ნახევარი გაეა და ეს წინასწარმეტყველება გამართლდება, თუ... რა თუ? ამას წერილი აღარ ამბობს.

◆◆

წერილი ამბები

ამას წინად გერმანიაში სამოცდათსუთმეტის წლის იუბილეი იდღესასწაულეს ფრიდრიხ ბოდენშტედტისა, გერმანიაში განთქმული ალმოსავლეთის მოცტისა. ბოდენშტედტი დაბადა 22 აპრილს 1819 წლისს განოკერის ქალაქს შეინში. მშობლები პირველში სავაჭროდ ამზადებდნენ, მაგრამ მეცნიერობა ამკოლინა უმაწვილმა კაცმა და სული მიჰყო გეტინგენისა, მიუნხენისა და ბერლინის უნივერსიტეტებში განსაკუთრებით ფილოლოგიურ ლიტერატურის ისტორიისა და ფილოლოგიის შესწავლაში. ამის შემდეგ მეოუბადეე მოსკოვიში ი

სიცხრმცეთ ძაძ ხშირად ბავშს ჭიანტარეობის სუშულებით ამინულა თურმეიმის მაგიერ, რომ დაკრწია და დაკინებინა, დაალტრდუბოდა, თავლს გაუშტერებდა, მერე შუბლზედ გადაუსვამდა ხელს და ერთს წუთს შემდეგ ბავშეი უგრძნობადად იდო. სხვებს-კი ისე ეგონათ, რომ ეძაწვიდეს სძინავსო. რადგან ძაძ ასეთს სუშულებას ეძაწვიდეს თავის მოშორებისა და დაძინებისს ხშირად მიჭმართავდა ხოლმე, შედეგი ის მოსდეა ამ სატეტელს, რომ ეძაწვიდეს ტკინის ანთებს დაეძრთა. ეს სამე რომ დაწერილებით გამოუცდებიათ, ადმოჩენდა, რომ სიფრანგეთის ძიძეი ხშირად ჭმარობენ თურმე ასეთს სუშულებას ბავშეის დასაძინებლად.

— ჯინის ერთს ეკლესიაში ამას წინად ერთს ეძაწვიდეს ქალეს და ეტეს ჯვარი დაუწერათ და ქალს პირზედ ნიღაბი ჭ�ეფარებეთ. ასე ნიღაბ-ეფარებული ჯვარის დაწერა თითემის პირველი მაგალითია მთელის ქვეყნის ზურგზედ ნიღაბის ეფარების მიზეზი ისა ეყოფილა, რომ ქალს სასეზედ გაზედანის წასმა სდომებია კინის დასარბილებლად და შეტდომით მაზოდის ამოსაკდებელი წამალი წუსეამს. ამის გამო მთელი სასე ჭაბუკებია, ტეეკი ასრრბია და დაჭმეუშეეებია. ექიმებს უთქვამთ, რომ მზოდად რამდენსმე თეკეს შემდეგ მოჩენილია, ამიტომ ქალს ეორეულებს ადარ გადედეა და ჯვარი დეუწერია.

— ლონდონის მეკრეკლთა სასტოს თავისს კრებაზედ გადაწეეტეა, რომ მოამავალ სეკზოფეულოდ მამკვეტის ტანსაცმელი უმეტესად ეკეთელის ფერისა უნდა მეეკერეთოთ და ეს ფერი შემოეიღოთ მოდადო. ზდიაპეტ, რადა თქმა უნდა, ეკეთელის ფერისა იქმნება. პირველის ტანისამოსს, ჩვეულებისამერ, მიაჩრთქეეკ ბრანეს ეულიასს, რომელიც ამ ტანისამოსს ხაიცკამს და ამით სსეეიც მიეზიმეკენ.

— სხვა-და-სხვა ეკარ გამოფენა ასდა კიდეკ ტეკინთა და თოჯეთა გამოფენა მიეტატა. ტეკინების გამოფენა ეტრეტეტეი გაეფრთავეთ და 700 ტეკინი შეეკრებინთ. ეს ტეკინები ეკიდა მხრის ტახოსტეტელში ანიან მორთეულები, შეედის ბერძენეიდგან დაწეეტეული ეხლანდელ პარიეის «Nounon»-მდე. სრეულწელოკანნიც ბეკრნი დადიან თურმე ამ გამოფენასეედ და ამ მხრით ემაწეედეს და ბავშეებს არ ჩამორჩეიან.

დეპეშა

19 აპრილი

სევასტოპოლი. გემი „Эрикликъ“-ი წაეიდა სპარსეთის შაჰის მისაკებებლად.

ბუქარესტი. რუმინიის ტახტის მემკვიდრე დღეს მოეიდა აქ ღილის $9^1/_2$ საათზე. ეოგზალზე მიეგებნენ მეფე და დედოფალი, დიდებულნი და გამოჩენილნი სპოლიტიკო მოღეაწენი ყველა დასთაგან.

ვიენერბეურგის ბირეა, 18 აპრილი.

	ოქროსი		ვერცხლ.		ბუმაგა	
	მან.	კ.	მან.	კ.	მან.	კ.
ხუთ-მანეთიანი ოქრო	—	„	—	„	7	49
ტალერის კუპონები	—	„	—	„	149	$^1/_2$
მანეთიანი ვერცხლის ფული	—	„	—	„	1	13
5% პირველის შინაგანის სესხის მომგები ბილეთი	—	„	—	„	270	
—მეორისა	—	„	—	„	242	$^1/_4$
გრანგენობის ფურცელნი ტფილისის ბანკისა	—	„	—	„	—	„
ქუთაისის ბანკისა	—	„	—	„	—	„
ტფილისის საურ�ეთო ნდობის საზოგადოებისა	—	„	—	„	—	„

საპალენდარო ცნობანი

ქრისტეს აქეკ ჩეკნ(1889) წელიწადია. ქმეკნის შექმნიდან 7397.
ძველი ინდიქტიონი მე-14, ამბისქორონიკონი—ეკეკ=481 წელი. დიდწეკ 1408 წ. და თვალეკ 1940 წ.
ახალი ინდიქტიონი მე-4, ამბისქორონიკონი მე=45 წელიწადია. დიდწეკ 1844 წ. და თვალეკ 2376 წ.
1889 წლის ზედ-ნადგენია—6.

აპრილი 30 დღეთ აქრის.

21 დღე პარასკევი. წმინდათა მღვდელ-მოწამეთა ინვალრასი და თეოდორე ჭეკნელისა. კათოლ. ეფსთინისა. სომეხ. მე-13 დღე აღდგომისა. მაჭმად. მე-3 რიცხვი თოვლის რამაზანისა, 1306 წ. ჰეჯრისა.—ინერეთის მეფემ სოლომონმა რუსეთის ქეეშეერდომობა მიიღო და ამას შემდეგ ინერეთისა და სამეგრელოში რუსის ჯარები შეეიდა, 1804 წ.—გარდაიცვალა რუსეთის გამოჩენილი პოეტი ვ. ა. ჟუკოვსკეი, 1815 წ.—ჭეშმარიტი შუა-დღე 11—57. ტფილისში მზე ამოდის 4—54, ჩადის 7—0. მოკარე 3 დღისაა.

22 დღე შაბათი. ღირსისა მამისა თეოდორე სეოიტელისა. კათოლ. ნოეოდიმესი. მაჭმად. მე-4 რიცხვი თოვლის რამაზანისა, 1306 წ. ჰეჯრისა.—ჭეშმარიტი შუა-დღე 11—57. ტფილისში მზე ამოდის 4—53, ჩადის 7—1. მოკარე 4 დღისაა.

23 დღე კვირა. წმ. დიდის მოწამისა გიორგისა. კათოლ. გიორგისავე. სომეხ. მოღნილის გიორგის დღეობა. მაჭმად. მე-5 რიცხვი თოვლის რამაზანისა, 1306 წ. ჰეჯრისა.—დაარსდა კავკასიის საცენზურო კომიტეტი, 1849 წ.—ჭეშმარიტი შუა-დღე 11—57. ტფილისში მზე ამოდის 4—51, ჩადის 7—2. მოკარე 5 დღისაა.

გამოსადეგი ცნობანი

ნიხრი

16 აპრილიდამ 1 მაისამდე.

თეთრი ბერი რეკულია 1 ეარ.	. 5	კაპ.
ბერი 1-ის ხარისხისა.	. $3^1/_2$	„
„ 2 „	. 3	„
თოლის წითელი ბერი 1-ის ხარის.	5	„
„ „ 2—	4	„
„ „ 3 „	$3^1/_2$	„
ჯვარის მამის ბერის ღაკეთა		
1-ლის ხარისხისა	. 5	„
მე-2 ხარისხისა	. 4	„
მე-3 —	. „	
ძროხის ხორცი 1-ლის ხარისხისა.	9	„
„ 2 „	8	„
სუკი	. 16	„
ცხვრის ხორცი 1-ლის ხარისხისა.	12	„
ღორის ხორცი	. „	„
„ 2	„	„

მიმოწასლა ცალსლის გემებისა შავს ზღვაზე

ბათუმიდამ გადის: ხუთშაბათობით ნაშუადღეკის 4 სასთზედ მოკლე გზით და ნოეოროსეიისკეს და კერჩში შეეიდის.

შაბათობით სალამის 8 სასთზე ზოჩის გზით (ეკეკლა ხუთ-სადგურებში შეეიდის).

კვირაობით სალამითი, საზღვარ. გარეთ, სტამბოლამდე მიდის.

ბათუმში მოდის ოდესიდამ: სამშაბათობით შუა-ღამისს ზოჩის გზით.

პარასკევობით დილით ოდესიდამ მოკლეს გზით (კერჩს და ნოეოროსეიისეს შესკლით).

შაბათობით დილით სტამბოლიდამ.

თეოთიდამ ბათუმში მოდის: სამშაბათობით—ამის შემდეგ, როცა სოხუმიდამ მოდის ეკეი ზოჩის გზით. ხუთშაბათობით—დილის 9 სასთზე და მასსწრობს მოკლეს გზით მოსიარულ კეკეასისა და ეორემის ეკეს.

შაბათობით დილის 9 სასთზე და მასსწრობს ზოჩის გზით მოსიარულ-კეკეასა-ეორემისა და რუმეულია-სტამბოლისეკეს ეამსეულეს ეკეს.

ბათუმიდამ თეოთს მიდის პარასკევობითა და კვირაობით. რაკი ეკეი მოკა თეოთიდამ, ბათუმის სასეგენტო გადასეეკეტს ხოლმე, რაღის ეკეა ეკან.

ამის გარდა ეოკეულ-კეკეის თეოთი მოდიან ოდესიდამ და ეორემ-კეკეასის ხუთ-სადგურიდამ გადასეეკეტელს კადაზე ეკეკეი.

განცხადებანი

მაიბეჭდა და ისყიდება
ჩარეკეიანის მაღაზიაში

როგერტ ოკენი.

ფასი 15 კაპ.

უახლესი სურნელოვანი ფაქალი

№ 4711

ნარგიზი

შუშა ჭეირს 3 მან., 2 მან. და 1 მან. 50 კაპ.

თავისის მშვენიერისა და უხვის სურნელოვანებით ისეთისაგე ეეარდელნის ლირსია, როგორც ყეოდესად ხანარეული სურნელოვანი ფეალი

№ 4711

ზამბახი.

მწვანე ვარაეანი დამდა ანზის.
შუშა ჭეირს 3 მან., 2 მან. 40 კ., 1 მან. 65 კაპ. და 1 მან.

№ 4711

VIOLETTES DE PARME

შუშა ჭეირს 2 მან. 40 კ., 1 მ. 50 კაპ. და 1 მან 25 კაპ.

იგი თავისის სურნელოვანებით ალემატება ლანარჩენ ყველა ამ გვარს წეალს.

ყიდეკის ადგილი: ეარეკეიანის ეაღაზიაში

№ 4711.

(ფაბრიკის მარკა დამტკიცებულია მთავრობის მიერ და ყველა შუშაზე).
ისყიდება რუსეთის ყველა დიდს საბარეეუმერო და საეფთიაქო მაღაზიაში.

(4—4)

წერა-კითხვის ცალკეკელეგელ საზოგადოების

წიგნთ-საწყობში

(Дворцовая ул., Караванъ-Сарай Земельн. Банка, № 109, 110)

ისყიდება ყოველ კვირა წიგნები, რაც დღემდის დაბეჭდილა ქართულს ენაზე და ეასასყიდად კიდევ მოიტანეება, და გარდა ამისა ახლად შეძენილი წიგნები:

	მან.	კაპ.
ქართული გრამატიკა, შედგენილი არ. ჭყონთელიძისგან	„	40
თორნაკე ერისთავი	1	
სოფლიანი ამბები	„	40
თამარიანი, რაფიელ ერისთავისა	„	60
ნინო ორბელიანის ლექსები	„	40
პატარა მოამბე, ა. მირიანაშვილისა	„	10
თამარიანი, გუგუნავისა	„	50
ლექსიკონი, ჩიტინაშვილისა II ნაწილი	3	
რუსულ-ქართული ლექსიკონი, მისიეე	3	60
თამარ-ცბიერი, აკაკისა	„	50
გრიგოლ ორბელიანის ლექსები	„	50
ნ. ბარათაშვილის ლექსები	„	40
სამის თავ-გადასავალი, მოთხრობა ან. ფურცელაძისა.	„	25
არითმეტიკა, მ. ყიფიანისა.	„	80
სურამის ციხე	„	20
ვეფხვისტყაოსანი	„	50
სამ-გვარი სიყვარული, აკაკისა	„	30
სამა-ულნარ ორბელიანის ლექსიკონი, ალექსანდრე ეპისკოპოზის გამოც.	3	„
კრებული არითმეტიკულ ამოცანებისა, რ. ჯაჯანაშვილისა	„	40
ანბანი ქანეაზე საკერი, გ. ტატაშვილისა	„	20
დაეით ალმანიშვილი-ჯანდიერი, ა. ფურცელაძისა	„	10
ქალგებანი და შაძლერებანი ამბრასი ნეკრესელისა, ალექსანდრე ეპისკოპოზის გამოცემა	„	50
საქართველოს კალენდარი, გუნასია	„	45
მარინე, ისტორიული მოთხრობა გუნასია	„	30
სამართლის წიგნი ვახტანგ რჯულ-მდებელისა (რუსულს ენაზე)	3	50
ვაზის ობი	„	10
ლოცვანი, დამბაშიანისა	„	30
სიკვდილი მართლისა, პონტოელი ბიდატეს შეფლდის წერილი თავის შვილთან.	„	
ტაბიკონი, რ. ხუნდაძისა.	1	„
საახალწელო, ნ. ნიკოლაძისა.	„	40
საუკეთესო ლოდნა, გიორგი წერეთლისა, მერე გამოცემა ზ. ჭეიშვილისა.	„	20
გულიკერის მოგზაურობა	„	50
საქართველოს მეფეებზე, გუდისაშვილისა	„	15
ხეთი ამბავი, საყმაწვილო ამბავი, ფრანგეულიდამ გადმოლებული ან. თუმანიშვილის მიერ.	„	15
ალექსანდრე ეპისკოპოზისა 1 ნაწ.	1	50

საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

„ИВЕРИА“

1889 წ. 1-ს იანვრიდამ გამოეა ეოველ-დღე ეარდა იმ დღეებისა, რომელნიც ზედ ძოსდეკენ კვირა-უქმეებს.

ფასი:

12 თვეით	10 მ.—კ.	6 თვეით	6 მ.—კ.
11 „	9 „ 50„	5 „	5 „ 25„
10 „	8 „ 75„	4 „	4 „ 75„
9 „	8 „ —„	3 „	3 „ 50„
8 „	7 „ 25„	2 „	2 „ 75„
7 „	6 „ 50„	1 „	1 „ 50„

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ეღირება 17 მან. მთელის წლით. სოფლის მასწავლებლთ „ИВЕРИА“ მთელის წლით დაეთმობათ 8 მან. ტფილისის გარეშე მცხოვრებთ უნდა დაიბარონ გაზეთი შემდეგის ადრესით:

Тифлисъ. Въ редакцію газеты „ИВЕРІЯ“.

თუ ტფილისში დაკეეთილი გაზეთი ტფილისის გარეშე ადრესზედ შეეცვალა ეინმე, უნდა წარმოადგინოს რედაქციაში ერთი მანეთი; სხვა ეოველის ადრესის შეცვლაზე—40 კაპ.

თუ თეოს განმავლობაში დაიკეეთა ეინმემ გაზეთი არა მთელის წლით, იმას მხოლოდ შემდეგის თეოის პირველ დღიდამ გაეგზავნეება. განცხადებანი მიიღებინ გაზეთის რედაქციაში.

ფასი განცხადების დაბეჭდვისათვის:

ა) მეოთხე გვერდზედ თითოეკერ სტრიქონი 8 კაპ., პირველზე—16 კაპ. ბ) სრული უკანსკნელი გვერდი 30 მანთი, ხოლო პირველი გვერდი—60 მანთი. რიცხვი სტრიქონებისა გამოიანგარიშება იმის გვერდებზედ, რამდენს ადგილსდ დიაგრს 25 ასო გაზეთის ტექსტისა.

ხელ-ნაწერი და საგაზეთოდ დანიშნული წერილები (კორრესპონდენციები) რედაქციის სახელობაზედ უნდა გამოიგზავნონ. მიღებული ხელ-ნაწერები, ანუ საგაზეთო წერილები, თუ საჭიროება მოითხოვს, ან შემოკლებულ, ან შესწორებულ იქმნება. არ-დასბეჭდს ხელ-ნაწერებს, თუ ერთის თვეის განმავლობაში პატრონებმა არ მოიკითხეს, მერე რედაქცია ვეღარ მოსთხოვენ.

არა-გვარს მოწერ-მოწერას არ დასბეჭდავ ხელ-ნაწერებისა და წერილებისა შესახებ რედაქცია არა კისრულობს.

პირდაპირ მოლაპარაკებისათვის რედაქცია თავისუფალ იქნება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, პირველ საათიდამ სამს საათამდე და საღამოობით 7-დამ 8 საათამდე.

რედაქცია იმყოფება: ფრეილინის ქუჩაზე, ბასტამეოის სახლში, № 5.

დედა ენა და ბუნების კარი

ეჩქლად დაბეჭდილნი „წერა-კითხვის საზოგადოების“ მიერ

ისყიდება

„საზოგადოების“ კანცელარიაში.

ბუნების კარი უცელლად არის დაბეჭდილი, დედა-ენა-კი შეცვლილი და შეესებულია ახალი მოთხრობებით, ლექსებით და სურათებით. ფასი უწინდელია, ესე იგი „დედა-ენა“ ღირს ექვსი შაური (30 კაპ.), ბუნების კარი—თხუთმეტი შაური (75 კაპ.).

ეინც ერთბაშად ნაადგ ფულზე იყიდის ოც-და-ათ ცალს დედა-ენისას, თითო წიგნი დაეთმობა ხუთ შაურად (25 კაპ.); ეინც იყიდის ათს ცალს ბუნების კარისას ნაადსაე ფულზე, თითო წიგნი დაეთმობა თოთხმეტ შაურად (70 კაპ.), ეინც ოც-და ათს ცალსა,—ცამეტ შაურად (65 კაპ.), ეინც ახსა და მეტსა,—სამ აბაზად (60 კაპ.).

ეისაც ჰსურს ყდაში ჩასმული წიგნი იყიდოს, თითო წიგნზე კიდევ სამი შაური უნდა დაუმატოს.

ეინც ტფილისის გარეშე წიგნს დაიბარებს, გასხვაზანი ხარჯი თეითონ მყიდველმა უნდა იკისროს.

მყიდველებმა ამ ადრესით უნდა მოჰმართონ კანცელარიას:

Тифлисъ. Въ канцелярію Общества грамотности, Дворцовая ул., домъ Зем. Банка, №№ 109 და 110.